

نگاه Reuters، لندن

شریک تجاری یا سیاسی؟

مقامات امارات به جایی رسیده‌اند که باید بین مزایای تقویت رابطه با آمریکا و پیامدهای از دست دادن شریک تجاری بزرگ خود، ایران، یکی را انتخاب کنند.

فعالیت لنج‌هایی که این روزها در بنادر دبی، کالاهای چینی را به مقصد ایران بارگیری می‌کنند، نشان دهنده شواهدی است بر این که تجارت سنتی بین ایران و دبی، تحت تأثیر تحریم‌های دست و پاگیر غرب علیه جمهوری اسلامی دچار رکود شده است.

مدتی پس از اعمال آخرین دور تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران، امارات عربی متحد از توقف نقش خود به عنوان شاه‌رگ تجاری و مالی ایران خبر داد که این امر برای بسیاری از بانک‌ها و هزاران تاجر ایرانی درد سر ساز خواهد بود. این تاجر، بیشتر با دبی - که شهرت خود را به دلیل ایفای نقش به عنوان قطب صادرات مجدد برای کشورهای خلیج فارس به دست آورده - در ارتباط‌اند.

بانک مرکزی امارات در ماه ژوئن به مؤسسات مالی این کشور اعلام کرد حساب‌های متعلق به ده‌ها شرکت تحریم شده را مسدود کنند و ۴۰ نهاد و یک فرد حقیقی را در لیست سیاه خود قرار دهند. در همین زمینه، تاجر و بازرگانان دبی در ماه نوامبر طی دیداری با معاون امیر دبی، نسبت به مواعی که در معامله با تاجران ایرانی به علت محدودیت‌های بانکی با آنها روبه‌رو هستند اعتراض کردند.

به گفته معاون شورای تجاری ایران در دبی، تحریم‌ها به شدت بر تجارت بین ایران و امارات - به ویژه بخش بانکی - تأثیر گذار بوده‌اند، به گونه‌ای که بانک‌های ایرانی اکنون تقریباً هیچ گونه عملیات بانکی انجام نمی‌دهند. مرتضی معصوم‌زاده افزوده است که با بسته شدن ۴۰۰ شرکت و مؤسسه به دلیل تحریم‌ها و همچنین بحران مالی جهانی، در حال حاضر حدود ۸ هزار شرکت ثبت شده ایرانی در دبی فعالیت می‌کنند.

جدایی دو شریک دیرینه؟

این اقدامات به دلیل این که ایران و امارات از گذشته بزرگترین شرکای تجاری یکدیگر بوده‌اند بسیار مهم به نظر می‌رسند. تنگه هرمز که حدود ۴۰ درصد نفت عرضه شده در جهان از آن می‌گذرد، در باریک‌ترین نقطه تنها با ۵۴ کیلومتر فاصله، ایران را از امارات جدا می‌کند. روابط تجاری دبی با ایران (از زمان مهاجرت تاجران ایرانی از شهرهای جنوبی این کشور در اوایل قرن بیستم)، در شرایطی روز به روز تقویت شده که کشورهای دیگر به دلیل تحریم‌ها در سال‌های اخیر بسیار محتاطانه برخورد کرده‌اند.

تجارت دو جانبه ایران و امارات در سال ۲۰۰۹ به

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۷۰ ویکی‌لیکس: آتش افروزی یا ژورنالیزم؟

۷۰ ساز ناکوک مصری

۷۱ روزشمار نگاه جهان

حدود ۸/۴۵ میلیارد دلار رسیده است. علاوه بر آن، ایران پس از هندوستان رتبه دوم بزرگترین کشورهای مقصد صادرات مجدد امیر نشین دبی را به خود اختصاص داده است. طبق آمار گمرک امارات، ارزش صادرات مجدد امارات به ایران در ژوئیه ۲۰۱۰ به تنهایی به ۵۹۹ میلیون دلار رسیده است.

اما سیاستی که امارات در راه تغییر روابط اقتصادی و تجاری با ایران در پیش گرفته، این آمار و ارقام برای کل سال ۲۰۱۰ کاهش خواهد داد. شورای تجاری ایران در دبی پیش‌بینی کرده است تجارت بین ایران و امارات در سال ۲۰۱۰ به ۶ میلیارد دلار کاهش خواهد یافت. حتی با این که انجام معامله با ریال ایران رسماً ممنوع نشده، تاجران ارز در امارات انتظار دارند به زودی در ارسال پول به ایران و دریافت از آن با مشکل مواجه شوند.

به هر حال، امارات در راه تقویت روابطش با آمریکا و تجدید نظر در روابط تجاری با ایران با مشکلاتی جدی مواجه خواهد شد. صادرات مجدد ۲۳ درصد کل حجم تجارت امارات را به خود اختصاص می‌دهد که ایران سهم نسبتاً زیادی در آن و در نتیجه در اقتصاد امارات دارد. کاهش شدید تجارت با ایران، به طور خاص به اقتصاد دبی که هنوز از بحران سنگین بدهی سال گذشته خود کمر راست نکرده، آسیبی جدی می‌رساند. به عقیده مدیر بخش خاورمیانه و شمال آفریقای واحد اطلاعات اکونومیست، دبی برای جبران کاهش روابط تجاری با ایران، تجارت با دیگر کشورها را افزایش داده است. با این حال، دیوید باتر افزوده است، اثرات اقتصادی مخرب اقداماتی که جدیداً صورت گرفته - به ویژه بر محصول ناخالص داخلی دبی - در نیمه دوم سال ۲۰۱۰ بروز کرده‌اند. ■